

Περιεχόμενα

Λίγα λόγια για τους συγγραφείς	23
Πρόλογος στην ελληνική έκδοση	23
Πρόλογος στη 12η αμερικανική έκδοση	23
1 Εισαγωγή	31
Τι πραγματεύεται η Διεθνής Οικονομική;	33
Τα οφέλη από το εμπόριο	33
Η δομή του εμπορίου	34
Πόσο εμπόριο είναι καλό;	35
Το ισοζύγιο πληρωμών	36
Ο προσδιορισμός της συναλλαγματικής ισοτιμίας	36
Ο διεθνής συντονισμός των πολιτικών	36
Η διεθνής αγορά κεφαλαίων	37
Διεθνής Οικονομική: Εμπόριο και χρήμα	38
ΜΕΡΟΣ 1 Θεωρία διεθνούς εμπορίου	
2 Παγκόσμιο εμπόριο: Μια επισκόπηση	39
Ποιος συναλλάσσεται με ποιον;	39
Το μέγεθος μετράει: Το υπόδειγμα της βαρύτητας	40
Χρησιμοποιώντας το υπόδειγμα της βαρύτητας: Αναζητώντας παρεκκλίσεις	42
Εμπόδια στο διεθνές εμπόριο: Απόσταση, φραγμοί και σύνορα	42
Η μεταβαλλόμενη δομή του διεθνούς εμπορίου	44
Έχει γίνει ο κόσμος μικρότερος;	44
Τι εμπορευόμαστε;	46
Εξωχώρια μεταφορά υπηρεσιών	47
Εξακολουθούν να ισχύουν οι παλιοί κανόνες;	49
Περίληψη	49
3 Παραγωγικότητα της εργασίας και συγκριτικό πλεονέκτημα: Το ρικαρδιανό υπόδειγμα	51
Η έννοια του συγκριτικού πλεονεκτήματος	52
Μια οικονομία με ένα συντελεστή παραγωγής	53
Παραγωγικές δυνατότητες	53
Σχετικές τιμές και προσφορά	55
Το εμπόριο σε έναν κόσμο με ένα συντελεστή παραγωγής	55
Καθορισμός της σχετικής τιμής μετά το εμπόριο	57
ΠΛΑΙΣΙΟ: ΤΟ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΒΑΒΕΡΟΥΤΗ	59
Τα οφέλη από το εμπόριο	60
Μια σημείωση για τους σχετικούς μισθούς	61
ΠΛΑΙΣΙΟ: ΟΙ ΑΠΩΛΕΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΛΛΕΙΨΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	62
Παρανοήσεις σχετικά με το συγκριτικό πλεονέκτημα	63
Παραγωγικότητα και ανταγωνιστικότητα	63
ΠΛΑΙΣΙΟ: ΟΙ ΜΙΣΘΟΙ ΑΝΤΑΝΑΚΛΟΥΝ ΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ;	64
Το επιχείρημα της φτηνής εργασίας	65
Εκμετάλλευση	65
Συγκριτικό πλεονέκτημα με πολλά αγαθά	66
Οι βασικές υποθέσεις του υποδείγματος	66

ΔΕΙΓΜΑ ΠΡΙΝ ΤΙΣ ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ

10 / ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Σχετικοί μισθοί και εξειδίκευση	67
Προσδιορισμός του σχετικού μισθού σε ένα υπόδειγμα πολλών αγαθών	68
Προσθέτοντας το κόστος μεταφοράς και τα μη εμπορεύσιμα αγαθά	70
Εμπειρικές ενδείξεις για το ρικαρδιανό υπόδειγμα	71
Περίληψη	73
4 Ειδικού συντελεστές παραγωγής και διανομής του εισοδήματος	77
Το υπόδειγμα των ειδικών συντελεστών παραγωγής	78
Υποθέσεις του υποδείγματος	78
ΠΛΑΙΣΙΟ: ΤΙ ΕΙΝΑΙ Ο ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ;	79
Παραγωγικές δυνατότητες	80
Τιμές, μισθοί και κατανομή εργασίας	83
Σχετικές τιμές και διανομή εισοδήματος	87
Διεθνές εμπόριο στο υπόδειγμα των ειδικών συντελεστών παραγωγής	88
Διανομή εισοδήματος και τα κέρδη από το εμπόριο	89
Η πολιτική οικονομία του εμπορίου: Μια εισαγωγική προσέγγιση	91
Το πολιτικό υπόβαθρο του προστατευτισμού	93
Εμπόριο και ανεργία	93
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: Απασχόληση στην αμερικανική μεταποίηση και ανταγωνισμός από τις κινεζικές εισαγωγές	95
ΠΛΑΙΣΙΟ: Ο ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ ΤΟΥ TRUMP	97
Διεθνής κινητικότητα της εργασίας	98
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: Σύγκλιση μισθών στην Ευρωπαϊκή Ένωση	99
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: Μετανάστευση και η οικονομία των ΗΠΑ	101
Περισσότερες λεπτομέρειες για τους ειδικούς συντελεστές παραγωγής	103
Οριακό και συνολικό προϊόν	103
Σχετικές τιμές και διανομή εισοδήματος	104
Περίληψη	106
5 Πόροι και διεθνές εμπόριο: Το υπόδειγμα Heckscher-Ohlin	111
Υπόδειγμα οικονομίας με δύο συντελεστές παραγωγής	112
Τιμές και παραγωγή	112
Επιλέγοντας την αναλογία των εισροών	115
Τιμές συντελεστών παραγωγής και τιμές αγαθών	117
Πόροι και παραγόμενο προϊόν	119
Επιδράσεις του διεθνούς εμπορίου μεταξύ οικονομιών με δύο συντελεστές παραγωγής	120
Σχετικές τιμές και δομή του εμπορίου	120
Διεθνές εμπόριο και διανομή εισοδήματος	122
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: Εμπόριο μεταξύ Βορρά - Νότου και εισοδηματική ανισότητα	122
Ανισομερής τεχνολογική εξέλιξη ως προς την ειδίκευση και εισοδηματική ανισότητα	124
ΠΛΑΙΣΙΟ: ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΜΕΡΙΔΙΟΥ ΤΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ - ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ	127
Εξίσωση των τιμών των παραγωγικών συντελεστών	129
Εμπειρικές ενδείξεις για το υπόδειγμα Heckscher - Ohlin	130
Το διεθνές εμπόριο αγαθών ως υποκατάστατο του διεθνούς εμπορίου συντελεστών παραγωγής:	
Διεθνές εμπόριο ενσωματωμένων συντελεστών παραγωγής	131
Η δομή των εξαγωγών των αναπτυγμένων και αναπτυσσόμενων χωρών	134
Συμπεράσματα από τους εμπειρικούς ελέγχους	136
Τιμές συντελεστών παραγωγής, τιμές αγαθών και αποφάσεις παραγωγής	136
Επιλογή τεχνολογίας	136
Τιμές των αγαθών και τιμές των συντελεστών παραγωγής	138
Περισσότερα για τους πόρους και το παραγόμενο προϊόν	139
Περίληψη	140

6 Το πρότυπο υπόδειγμα του διεθνούς εμπορίου	143
Το πρότυπο υπόδειγμα μιας οικονομίας με διεθνείς συναλλαγές	144
Παραγωγικές δυνατότητες και σχετική προσφορά	144
Σχετικές τιμές και ζήτηση	145
Επιδράσεις των μεταβολών των όρων εμπορίου στην ευημερία	148
ΠΛΑΙΣΙΟ: ΤΑ ΚΕΡΔΗ ΤΩΝ ΑΜΕΡΙΚΑΝΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΙΝΕΖΙΚΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ	148
Προσδιορίζοντας τις σχετικές τιμές	149
Οικονομική μεγέθυνση: Μια μετατόπιση της καμπύλης RS	149
Μεγέθυνση και καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων	151
Σχετική παγκόσμια προσφορά και όροι εμπορίου	152
Διεθνείς επιδράσεις της μεγέθυνσης	153
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: Έχει πλήξει τις αναπτυσσόμενες χώρες η οικονομική μεγέθυνση των νέων εκβιομηχανιζόμενων χωρών;	154
ΠΛΑΙΣΙΟ: Η ΕΚΘΕΣΗ ΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΩΝ ΧΩΡΩΝ ΣΤΟΥΣ ΟΡΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ Η ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΤΗΣ ΠΑΝΔΗΜΙΑΣ COVID-19	156
Δασμοί και επιδοτήσεις εξαγωγών: Ταυτόχρονες μετατοπίσεις των RS και RD	156
Επιδράσεις των δασμών στη σχετική ζήτηση και προσφορά	157
Επιδράσεις μιας εξαγωγικής επιδότησης	158
Αποτελέσματα των επιδράσεων επί των όρων εμπορίου: Ποιος ωφελείται και ποιος ζημιώνεται;	158
Διεθνής δανεισμός	159
Διαχρονικές παραγωγικές δυνατότητες και διεθνές εμπόριο	159
Το πραγματικό επιτόκιο	160
Διαχρονικό συγκριτικό πλεονέκτημα	161
Περισσότερα για το διαχρονικό εμπόριο	162
Περίληψη	164
7 Εξωτερικές οικονομίες κλίμακας και διεθνής καταμερισμός της παραγωγής	169
Οικονομίες κλίμακας και διεθνές εμπόριο: Μια επισκόπηση	169
Οικονομίες κλίμακας και διάρθρωση της αγοράς	171
Η θεωρία των εξωτερικών οικονομιών	172
Ειδικευμένοι προμηθευτές	172
Συγκέντρωση αγοράς εργασίας	173
Διάχυση γνώσεων	173
Εξωτερικές οικονομίες και ισορροπία της αγοράς	174
Εξωτερικές οικονομίες και διεθνές εμπόριο	175
Εξωτερικές οικονομίες, παραγόμενο προϊόν και τιμές	175
Εξωτερικές οικονομίες και δομή του διεθνούς εμπορίου	176
Διεθνές εμπόριο και ευημερία με εξωτερικές οικονομίες	178
ΠΛΑΙΣΙΟ: ΕΝΩΝΟΝΤΑΣ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ	179
Δυναμικές αυξανόμενες αποδόσεις	180
Διαπεριφερειακό εμπόριο και οικονομική γεωγραφία	181
ΠΛΑΙΣΙΟ: ΤΟ ΣΙΤΙ ΚΑΙ Η ΓΟΥΟΛ ΣΤΡΙΤ	183
Περίληψη	184
8 Οι επιχειρήσεις στην παγκοσμιοποιημένη οικονομία: Εξαγωγές, προμήθεια ενδιάμεσων εισροών από το εξωτερικό και πολυεθνικές επιχειρήσεις	187
Η θεωρία του ατελούς ανταγωνισμού	188
Μονοπώλιο: Μια σύντομη επισκόπηση	189
Μονοπωλιακός ανταγωνισμός	191
Μονοπωλιακός ανταγωνισμός και διεθνές εμπόριο	195
Τα αποτελέσματα της αύξησης του μεγέθους της αγοράς	196
Οφέλη από μια ολοκληρωμένη αγορά: Ένα αριθμητικό παράδειγμα	197
Η σημασία του ενδοκλαδικού εμπορίου	200

ΔΕΙΓΜΑ ΠΡΙΝ ΤΙΣ ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ

12 / ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: Το ενδοκλαδικό εμπόριο στην πράξη: Η Βορειοαμερικανική Συμφωνία για την αυτοκινητοβιομηχανία του 1964 και η Βορειοαμερικανική Συμφωνία Ελεύθερου Εμπορίου (NAFTA)	201
Αντιδράσεις των επιχειρήσεων στο διεθνές εμπόριο: κερδισμένοι, χαμένοι και απόδοση κλάδου	203
Διαφορές απόδοσης μεταξύ των παραγωγών	204
Επιδράσεις του αυξημένου μεγέθους της αγοράς	206
Κόστος εμπορίου και εξαγωγικές αποφάσεις	207
Ντάμπινγκ	210
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: Το αντιντάμπινγκ ως προστατευτισμός	210
Πολυεθνικές επιχειρήσεις και άμεσες ξένες επενδύσεις	212
Δομή των ροών άμεσων ξένων επενδύσεων στον κόσμο	214
Αποφάσεις για άμεσες ξένες επενδύσεις και προμήθεια ενδιάμεσων εισροών από το εξωτερικό	215
Η απόφαση για οριζόντιες ΑΞΕ	216
Η απόφαση για προμήθεια ενδιάμεσων εισροών από το εξωτερικό	216
ΠΛΑΙΣΙΟ: ΤΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΤΗΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΕΝΔΙΑΜΕΣΩΝ ΕΙΣΡΟΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ	217
Η απόφαση για εξωχώρια εξωτερική ανάθεση: παραγωγή ή αγορά;	219
ΠΛΑΙΣΙΟ: ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΕΤΑΙΡΟΣ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ;	220
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: Μεταφορά θέσεων εργασίας στο εξωτερικό; Εξωχώρια μεταφορά δραστηριοτήτων και ανεργία στις ΗΠΑ	221
Επιδράσεις των πολυεθνικών επιχειρήσεων και της εξωχώριας εξωτερικής ανάθεσης	224
Προσδιορισμός οριακού εσόδου	225
Περίληψη	226

ΜΕΡΟΣ 2 Πολιτική διεθνούς εμπορίου

231

9 Τα μέσα της εμπορικής πολιτικής	231
Βασική ανάλυση των δασμών	231
Προσφορά, ζήτηση και εμπόριο σε έναν μεμονωμένο κλάδο	232
Επιδράσεις ενός δασμού	234
Μέτρηση του βαθμού προστασίας	235
Κόστος και όφελος ενός δασμού	237
Πλεόνασμα καταναλωτή και παραγωγού	237
Μέτρηση κόστους και οφέλους	239
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: Νικητές και χαμένοι από τον εμπορικό πόλεμο του Trump	241
ΠΛΑΙΣΙΟ: ΔΑΣΜΟΙ ΓΙΑ ΜΕΓΑΛΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΔΙΑΣΤΗΜΑ	244
Άλλα μέσα εμπορικής πολιτικής	245
Εξαγωγικές επιδοτήσεις: Θεωρία	245
ΠΛΑΙΣΙΟ: ΑΦΙΛΟΞΕΝΟΙ ΟΥΡΑΝΟΙ: Η ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΤΗΣ ΜΑΚΡΟΒΙΟΤΕΡΗΣ ΑΝΟΙΧΤΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΔΙΑΜΑΧΗΣ	246
Ποσοστώσεις εισαγωγών: Θεωρία	246
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: Μια ποσόστωση εισαγωγών στην πράξη: Η ζάχαρη στις ΗΠΑ	247
Εκούσιοι περιορισμοί εξαγωγών	251
Αξίωση ελάχιστου εγχώριου μεριδίου παραγωγής	252
ΠΛΑΙΣΙΟ: ΓΕΦΥΡΩΝΟΝΤΑΣ ΤΟ ΧΑΣΜΑ	253
Άλλα μέσα εμπορικής πολιτικής	254
Επιδράσεις της πολιτικής εμπορίου: Σύνοψη	254
Οι δασμοί και οι ποσοστώσεις εισαγωγών σε συνθήκες μονοπωλίου	255
Το υπόδειγμα με ελεύθερο εμπόριο	255
Το υπόδειγμα με δασμό	256
Το υπόδειγμα με ποσόστωση εισαγωγών	256
Σύγκριση δασμού και ποσόστωσης	257
Περίληψη	258
10 Η πολιτική οικονομία της πολιτικής εμπορίου	263

Η θέση υπέρ του ελεύθερου εμπορίου	264
Ελεύθερο εμπόριο και αποδοτικότητα	264
Πρόσθετα οφέλη από το ελεύθερο εμπόριο	265
Προσοδοθηρία	266
Τα πολιτικά επιχειρήματα υπέρ του ελεύθερου εμπορίου	266
Τα επιχειρήματα της εθνικής ευημερίας κατά του ελεύθερου εμπορίου	267
Το επιχείρημα των όρων εμπορίου υπέρ των δασμών	267
Το επιχείρημα των ανεπαρκειών της εγχώριας αγοράς κατά του ελεύθερου εμπορίου	268
Πόσο πειστικό είναι το επιχείρημα των ανεπαρκειών της αγοράς;	270
Διανομή εισοδήματος και εμπορική πολιτική	271
Εκλογικός ανταγωνισμός	271
Συλλογική δράση	273
Υποδείγματα πολιτικής διαδικασίας	273
ΠΛΑΙΣΙΟ: ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΗ: Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΤΗΣ ΔΕΚΑΕΤΙΑΣ ΤΟΥ 1990	274
Ποιος προστατεύεται;	275
Διεθνείς διαπραγματεύσεις και εμπορική πολιτική	276
Τα πλεονεκτήματα των διαπραγματεύσεων	278
Διεθνείς εμπορικές συμφωνίες: Μια σύντομη ιστορική ανασκόπηση	279
Ο Γύρος της Ουρουγουάης	281
Απελευθέρωση του εμπορίου	281
Διοικητικές μεταρρυθμίσεις: Από την GATT στον ΠΟΕ	282
ΠΛΑΙΣΙΟ: ΔΙΕΥΘΕΤΩΝΤΑΣ ΜΙΑ ΔΙΑΜΑΧΗ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝΤΑΣ ΜΙΑ ΝΕΑ	283
Όφελος και κόστος	284
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: Δοκιμάζοντας τις αντοχές του ΠΟΕ	285
Το τέλος των εμπορικών συμφωνιών;	285
ΠΛΑΙΣΙΟ: ΠΛΗΤΤΟΥΝ ΟΙ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ ΤΟΝ ΤΡΙΤΟ ΚΟΣΜΟ;	287
Προτιμησιακές εμπορικές συμφωνίες	287
ΠΛΑΙΣΙΟ: ΖΩΝΗ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΕΝΑΝΤΙ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	289
ΠΛΑΙΣΙΟ: ΤΟ ΜΠΡΕΞΙΤ	290
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: Εκτροπή εμπορίου στη Ν. Αμερική	290
Η εταιρική σχέση των χωρών του Ειρηνικού	291
Απόδειξη ότι το άριστο επίπεδο δασμού είναι θετικό	292
Ζήτηση και προσφορά	292
Δασμός και τιμές	293
Δασμός και εγχώρια ευημερία	293
Περίληψη	294
11 Εμπορική πολιτική στις αναπτυσσόμενες χώρες	299
Εκβιομηχάνιση μέσω υποκατάστασης των εισαγωγών	300
Το επιχείρημα της νηπιακής βιομηχανίας	300
Πρώθηση της μεταποίησης μέσω της προστασίας	302
Τα αποτελέσματα της στήριξης της μεταποίησης: Προβλήματα της εκβιομηχάνισης μέσω υποκατάστασης των εισαγωγών	303
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: Το Μεξικό εγκαταλείπει τη στρατηγική εκβιομηχάνισης μέσω υποκατάστασης των εισαγωγών	304
Η απελευθέρωση του εμπορίου από το 1985 και μετά	306
Διεθνές εμπόριο και μεγέθυνση: Η απογείωση της Ασίας	307
ΠΛΑΙΣΙΟ: Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΡΗΞΗ ΤΗΣ ΙΝΔΙΑΣ	309
Περίληψη	310
12 Αντιπαράθεσεις για την αγροτική πολιτική	313
Σύγχρονα επιχειρήματα υπέρ της παρεμβατικής πολιτικής στο διεθνές εμπόριο	314
Τεχνολογία και εξωτερικές οικονομίες	314

ΔΕΙΓΜΑ ΠΡΙΝ ΤΙΣ ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ

14 / ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Ατελής ανταγωνισμός και πολιτική στρατηγικού εμπορίου	316
ΠΛΑΙΣΙΟ: ΜΙΑ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΔΡΥΤΗ ΤΗΣ INTEL	319
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: Όταν τα ολοκληρωμένα μικροκυκλώματα απογειώνονταν	319
Παγκοσμιοποίηση και χαμηλόμισθη εργασία	321
Το κίνημα κατά της παγκοσμιοποίησης	321
Επανεξέταση του διεθνούς εμπορίου και των μισθών	322
Συνθήκες εργασίας και εμπορικές διαπραγματεύσεις	323
Περιβαλλοντικά και πολιτισμικά ζητήματα	324
ΠΟΕ και εθνική ανεξαρτησία	325
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: Μια τραγωδία στο Μπανγκλαντές	326
Παγκοσμιοποίηση και περιβάλλον	327
Παγκοσμιοποίηση, οικονομική μεγέθυνση και ρύπανση	327
Το πρόβλημα των «παραδείσων περιβαλλοντικής ρύπανσης»	328
Οι αντιπαραθέσεις για το δασμό άνθρακα	330
Διαταραχές του διεθνούς εμπορίου και οι επιπτώσεις τους στις κοινότητες	331
Περίληψη	332

ΜΕΡΟΣ 3 Μακροοικονομική των συναλλαγματικών ισοτιμιών και της ανοικτής οικονομίας **335**

13 Εθνικολογιστικά μεγέθη και ισοζύγιο πληρωμών	335
Οι εθνικοί λογαριασμοί	337
Εθνικό προϊόν και εθνικό εισόδημα	338
Απόσβεση κεφαλαίου και διεθνείς μεταβιβάσεις	338
Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν	339
Εθνικολογιστικά μεγέθη σε μια ανοικτή οικονομία	339
Κατανάλωση	340
Επένδυση	340
Δημόσιες δαπάνες	340
Η ταυτότητα του εθνικού εισοδήματος σε μια ανοικτή οικονομία	340
Μια φανταστική ανοικτή οικονομία	341
Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών και το εξωτερικό χρέος	342
Αποταμίευση και τρέχουσες συναλλαγές	344
Ιδιωτική και δημόσια αποταμίευση	345
ΠΛΑΙΣΙΟ: ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΧΑΜΕΝΟΥ ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΟΣ	346
Οι λογαριασμοί του ισοζυγίου πληρωμών	347
Παραδείγματα διπλών συναλλαγών	348
Η θεμελιώδης ταυτότητα του ισοζυγίου πληρωμών	349
Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών και πάλι	350
Το ισοζύγιο κεφαλαίων	351
Το ισοζύγιο χρηματοοικονομικών συναλλαγών	352
Η στατιστική διαφορά	353
ΠΛΑΙΣΙΟ: ΜΕΤΑΤΟΠΙΣΗ ΚΕΡΔΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΟΛΥΕΘΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟ ΑΣΤΑΘΕΣ ΑΕΠ ΤΗΣ ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ	353
Συναλλαγές συναλλαγματικών διαθεσίμων	355
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: Τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις του μεγαλύτερου οφειλέτη στον κόσμο	356
Περίληψη	361
14 Συναλλαγματικές ισοτιμίες και αγορά συναλλάγματος: Μια προσέγγιση περιουσιακών στοιχείων	365
Συναλλαγματικές ισοτιμίες και διεθνείς συναλλαγές	366
Εγχώριες τιμές και τιμές εξωτερικού	366
Συναλλαγματικές ισοτιμίες και σχετικές τιμές	368
Η αγορά συναλλάγματος	369
Οι συντελεστές	369
Χαρακτηριστικά της αγοράς	370

Τρέχουσες και προθεσμιακές ισοτιμίες	372
Συμβάσεις ανταλλαγής νομισμάτων	373
Συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης και δικαιώματα προαίρεσης	374
Η ζήτηση περιουσιακών στοιχείων σε ξένο νόμισμα	374
Περιουσιακά στοιχεία και οι αποδόσεις τους	375
Κίνδυνος και ρευστότητα	376
Επιτόκια	377
Συναλλαγματικές ισοτιμίες και αποδόσεις περιουσιακών στοιχείων	378
Ένας απλός κανόνας	378
Απόδοση, κίνδυνος και ρευστότητα στην αγορά συναλλάγματος	380
Ισορροπία στην αγορά συναλλάγματος	381
Ισοδυναμία των επιτοκίων: Η βασική συνθήκη ισορροπίας	381
Πώς οι μεταβολές της παρούσας ισοτιμίας επηρεάζουν τις προσδοκώμενες αποδόσεις	382
Η συναλλαγματική ισοτιμία ισορροπίας	383
Επιτόκια, προσδοκίες και ισορροπία	385
Η επίδραση των μεταβαλλόμενων επιτοκίων στην παρούσα συναλλαγματική ισοτιμία	386
Η επίδραση των μεταβολών των προσδοκίων στην παρούσα συναλλαγματική ισοτιμία	387
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: Πού οφείλονται οι συναλλαγές μεταφοράς στην αγορά συναλλάγματος;	388
Προθεσμιακές συναλλαγματικές ισοτιμίες και καλυμμένη ισοδυναμία των επιτοκίων	390
Περίληψη	393
15 Χρήμα, επιτόκια και συναλλαγματικές ισοτιμίες	399
Ο ορισμός του χρήματος: Σύντομη ανασκόπηση	400
Το χρήμα ως μέσο ανταλλαγών	400
Το χρήμα ως μονάδα μέτρησης αξιών	400
Το χρήμα ως μέσο συσσώρευσης αξίας	401
Τι είναι το χρήμα;	401
Πώς προσδιορίζεται η προσφορά χρήματος	401
Η ατομική ζήτηση χρήματος	401
Προσδοκώμενη απόδοση	402
Κίνδυνος	402
Ρευστότητα	403
Η συνολική ζήτηση χρήματος	403
Το επιτόκιο ισορροπίας: Η αλληλεπίδραση προσφοράς και ζήτησης χρήματος	405
Ισορροπία στην αγορά χρήματος	405
Επιτόκια και προσφορά χρήματος	407
Παραγόμενο προϊόν και επιτόκιο	408
Η προσφορά χρήματος και η συναλλαγματική ισοτιμία βραχυχρόνια	408
Η σχέση χρήματος, επιτοκίου και συναλλαγματικής ισοτιμίας	409
Η προσφορά χρήματος των ΗΠΑ και η συναλλαγματική ισοτιμία δολαρίου/ευρώ	411
Η προσφορά χρήματος της Ζώνης του ευρώ και η συναλλαγματική ισοτιμία δολαρίου/ευρώ	412
Χρήμα, τιμές και συναλλαγματική ισοτιμία μακροχρόνια	413
Χρήμα και ονομαστικές τιμές	414
Τα μακροχρόνια αποτελέσματα των μεταβολών της προσφοράς χρήματος	414
Εμπειρικά στοιχεία για την προσφορά χρήματος και το επίπεδο τιμών	415
Χρήμα και συναλλαγματική ισοτιμία μακροχρόνια	417
Πληθωρισμός και δυναμική των συναλλαγματικών ισοτιμιών	417
Βραχυχρόνια ακαμψία και μακροχρόνια ευκαμψία των τιμών	418
ΠΛΑΙΣΙΟ: ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΕΡΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗ ΖΙΜΠΑΜΠΟΥΕ	420
Μόνιμες μεταβολές της προσφοράς χρήματος και συναλλαγματική ισοτιμία	422
Υπέρβαση του μακροχρόνιου επιπέδου της συναλλαγματικής ισοτιμίας	423
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: Μπορεί η άνοδος του πληθωρισμού να οδηγήσει σε ανατίμηση του νομίσματος;	
Τα αποτελέσματα της στόχευσης του πληθωρισμού	425
Περίληψη	427

16	Τιμές και συναλλαγματική ισοτιμία μακροχρόνια	433
	Ο νόμος της μίας τιμής	434
	Η ισοδυναμία των αγοραστικών δυνάμεων	435
	Η σχέση μεταξύ της ισοδυναμίας των αγοραστικών δυνάμεων και του νόμου της μίας τιμής	435
	Απόλυτη και σχετική ισοδυναμία των αγοραστικών δυνάμεων	436
	Ένα μακροχρόνιο υπόδειγμα συναλλαγματικής ισοτιμίας βασισμένο στην ισοδυναμία των αγοραστικών δυνάμεων	437
	Η θεμελιώδης εξίσωση της νομισματικής προσέγγισης	437
	Συνεχής πληθωρισμός, ισοδυναμία των επιτοκίων και ισοδυναμία των αγοραστικών δυνάμεων	439
	Το αποτέλεσμα Fisher	440
	Εμπειρικά δεδομένα για την ισοδυναμία των αγοραστικών δυνάμεων και το νόμο της μίας τιμής	443
	Εξηγώντας τα προβλήματα της ισοδυναμίας των αγοραστικών δυνάμεων	445
	Εμπόδια στη διεξαγωγή του εμπορίου και μη εμπορεύσιμα αγαθά	445
	Αποκλίσεις από τον ελεύθερο ανταγωνισμό	446
	Διαφορές στα καταναλωτικά πρότυπα και στη μέτρηση του επιπέδου τιμών	446
	ΠΛΑΙΣΙΟ: ΚΑΠΟΙΕΣ ΟΥΣΙΩΔΕΙΣ ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟ ΤΗΣ ΜΙΑΣ ΤΙΜΗΣ	447
	Η ισοδυναμία των αγοραστικών δυνάμεων βραχυχρόνια και μακροχρόνια	450
	ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: Γιατί οι τιμές είναι χαμηλότερες στις φτωχότερες χώρες	451
	Πέρα από την ισοδυναμία των αγοραστικών δυνάμεων: Ένα γενικό υπόδειγμα των μακροχρόνιων ισοτιμιών	452
	Η πραγματική συναλλαγματική ισοτιμία	453
	Ζήτηση, προσφορά και μακροχρόνια πραγματική συναλλαγματική ισοτιμία	454
	ΠΛΑΙΣΙΟ: ΑΚΑΜΨΙΑ ΤΙΜΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΟΣ ΤΗΣ ΜΙΑΣ ΤΙΜΗΣ: ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΑΠΟ ΤΑ ΣΚΑΝΔΙΝΑΒΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΩΝ ΕΙΔΩΝ	455
	Ονομαστική και πραγματική συναλλαγματική ισοτιμία σε μακροχρόνια ισορροπία	458
	Διεθνείς διαφορές επιτοκίων και πραγματική συναλλαγματική ισοτιμία	460
	Πραγματική ισοδυναμία των επιτοκίων	461
	Αποτέλεσμα Fisher, επιτόκιο και συναλλαγματική ισοτιμία, στο πλαίσιο του νομισματικού υποδείγματος εύκαμπτων τιμών	462
	Περίληψη	465
17	Το παραγόμενο προϊόν και η συναλλαγματική ισοτιμία βραχυχρόνια	471
	Οι προσδιοριστικοί παράγοντες της συνολικής ζήτησης σε μια ανοικτή οικονομία	472
	Προσδιοριστικοί παράγοντες της ζήτησης για κατανάλωση	472
	Προσδιοριστικοί παράγοντες του ισοζυγίου των τρεχουσών συναλλαγών	473
	Πώς οι μεταβολές της πραγματικής συναλλαγματικής ισοτιμίας επηρεάζουν το ισοζύγιο των τρεχουσών συναλλαγών	474
	Πώς οι μεταβολές του διαθέσιμου εισοδήματος επηρεάζουν το ισοζύγιο των τρεχουσών συναλλαγών	475
	Η εξίσωση της συνολικής ζήτησης	475
	Η πραγματική συναλλαγματική ισοτιμία και η συνολική ζήτηση	475
	Πραγματικό εισόδημα και συνολική ζήτηση	476
	Πώς προσδιορίζεται το παραγόμενο προϊόν βραχυχρόνια	476
	Βραχυχρόνια ισορροπία στην αγορά αγαθών και υπηρεσιών: Η καμπύλη DD	478
	Παραγόμενο προϊόν, συναλλαγματική ισοτιμία και ισορροπία στην αγορά αγαθών και υπηρεσιών	478
	Πώς συνάγεται η καμπύλη DD	480
	Παράγοντες που μετατοπίζουν την καμπύλη DD	480
	Βραχυχρόνια ισορροπία στην αγορά περιουσιακών στοιχείων: Η καμπύλη AA	482
	Παραγόμενο προϊόν, συναλλαγματική ισοτιμία και ισορροπία στην αγορά περιουσιακών στοιχείων	482
	Πώς συνάγεται η καμπύλη AA	484
	Παράγοντες που μετατοπίζουν την καμπύλη AA	484
	Βραχυχρόνια ισορροπία μιας ανοικτής οικονομίας: Συνδυάζοντας τις καμπύλες DD και AA	485
	Προσωρινές μεταβολές της νομισματικής και της δημοσιονομικής πολιτικής	487
	Νομισματική πολιτική	487

Δημοσιονομική πολιτική	488
Πολιτικές που στοχεύουν στη διατήρηση του επιπέδου απασχόλησης	489
Πληθωριστική τάση και άλλα προβλήματα οικονομικής πολιτικής	490
Μόνιμες μεταβολές της νομισματικής και της δημοσιονομικής πολιτικής	492
Μόνιμη αύξηση της προσφοράς χρήματος	492
Προσαρμογή σε μια μόνιμη αύξηση της προσφοράς χρήματος	493
Μόνιμη δημοσιονομική επέκταση	494
Μακροοικονομικές πολιτικές και ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών	496
Η σταδιακή προσαρμογή των εμπορικών ροών και η δυναμική του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών	497
Η καμπύλη J	497
Η μετάδοση των μεταβολών των συναλλαγματικών ισοτιμιών στις τιμές και ο πληθωρισμός	499
Παγκόσμιες αλυσίδες αξίας και επιδράσεις της συναλλαγματικής ισοτιμίας στις τιμές εξαγωγών και εισαγωγών	500
ΠΛΑΙΣΙΟ: ΚΑΤΑΝΟΩΝΤΑΣ ΤΗ ΜΕΤΑΔΟΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΤΗΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΙΣΟΤΙΜΙΑΣ ΣΤΙΣ ΤΙΜΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΚΑΙ ΕΞΑΓΩΓΩΝ	501
Το ισοζύγιο πληρωμών, ο πλούτος και η δυναμική των συναλλαγματικών ισοτιμιών	502
Η παγίδα ρευστότητας	503
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: Πόσο μεγάλος είναι ο πολλαπλασιαστής των δημόσιων δαπανών;	506
Διαχρονικό εμπόριο και η καταναλωτική ζήτηση	507
Η συνθήκη Marshall - Lerner και εμπειρικές εκτιμήσεις των ελαστικοτήτων εμπορίου	509
Το υπόδειγμα IS-LM και το υπόδειγμα DD-AA	511
Περίληψη	515
18 Σταθερές συναλλαγματικές ισοτιμίες και παρέμβαση στην αγορά συναλλάγματος	521
Γιατί μελετάμε τις σταθερές συναλλαγματικές ισοτιμίες	522
Οι παρεμβάσεις της κεντρικής τράπεζας και η προσφορά χρήματος	523
Ο ισολογισμός της κεντρικής τράπεζας και η προσφορά χρήματος	523
Παρέμβαση στην αγορά συναλλάγματος και προσφορά χρήματος	525
Αδρανοποίηση	525
Το ισοζύγιο πληρωμών και η προσφορά χρήματος	526
Πώς η κεντρική τράπεζα καθορίζει τη συναλλαγματική ισοτιμία	527
Ισορροπία στην αγορά συναλλάγματος με σταθερή ισοτιμία	527
Ισορροπία στην αγορά χρήματος με σταθερή συναλλαγματική ισοτιμία	528
Διαγραμματική ανάλυση	528
Πολιτικές σταθεροποίησης με σταθερή συναλλαγματική ισοτιμία	530
Νομισματική πολιτική	530
Δημοσιονομική πολιτική	531
Μεταβολές της συναλλαγματικής ισοτιμίας	532
Προσαρμογή στις μεταβολές της δημοσιονομικής πολιτικής και της συναλλαγματικής ισοτιμίας	533
Οι κρίσεις του ισοζυγίου πληρωμών και η φυγή κεφαλαίων	534
Ελεγχόμενη διακύμανση και αδρανοποιημένη παρέμβαση	536
Τέλεια υποκατάσταση περιουσιακών στοιχείων και αναποτελεσματικότητα της πολιτικής αδρανοποίησης	537
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: Μπορούν οι αγορές να επιτεθούν σε ένα ισχυρό νόμισμα; Η περίπτωση της Ελβετίας, 2011-2015	538
Ισορροπία της αγοράς συναλλάγματος με ατελή υποκατάσταση περιουσιακών στοιχείων	540
Αποτελέσματα της πολιτικής αδρανοποίησης με ατελή υποκατάσταση των περιουσιακών στοιχείων	541
Αποτελέσματα της πολιτικής αδρανοποίησης στην πράξη	542
Αποθεματικά νομίσματα στο διεθνές νομισματικό σύστημα	543
Λειτουργία του συστήματος του αποθεματικού νομίσματος	543
Η ασύμμετρη θέση της χώρας του αποθεματικού νομίσματος	544
Ο χρυσός κανόνας	545

Λειτουργία του χρυσού κανόνα	545
Συμμετρική νομισματική προσαρμογή στο σύστημα του χρυσού κανόνα	545
Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα του χρυσού κανόνα	546
Ο διμεταλλικός κανόνας	547
Ο χρυσός συναλλαγματικός κανόνας	548
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: Η ζήτηση συναλλαγματικών διαθεσίμων	548
Ισορροπία στην αγορά συναλλάγματος με ατελή υποκατάσταση περιουσιακών στοιχείων	552
Ζήτηση	552
Προσφορά	553
Ισορροπία	553
Ο χρόνος εμφάνισης των κρίσεων του ισοζυγίου εξωτερικών πληρωμών	554
Η νομισματική προσέγγιση του ισοζυγίου πληρωμών	557
Περίληψη	559

ΜΕΡΟΣ 4 Διεθνής μακροοικονομική πολιτική 565

19 Τα διεθνή νομισματικά συστήματα: Μια ιστορική ανασκόπηση	565
Στόχοι μακροοικονομικής πολιτικής σε μια ανοικτή οικονομία	566
Εσωτερική ισορροπία: πλήρης απασχόληση και σταθερότητα τιμών	566
Εξωτερική ισορροπία: το άριστο επίπεδο των τρεχουσών συναλλαγών	567
ΠΛΑΙΣΙΟ: ΜΠΟΡΕΙ ΜΙΑ ΧΩΡΑ ΝΑ ΔΑΝΕΙΖΕΤΑΙ ΓΙΑ ΠΑΝΤΑ; Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	570
Ταξινομώντας τα νομισματικά συστήματα: Το νομισματικό τρίλημμα των ανοικτών οικονομιών	574
Διεθνής μακροοικονομική πολιτική στο σύστημα του χρυσού κανόνα, 1870-1914	575
Οι απαρχές του χρυσού κανόνα	575
Η εξωτερική ισορροπία στο σύστημα του χρυσού κανόνα	576
Μηχανισμός τιμών και ροής πολύτιμων μετάλλων	576
«Οι κανόνες του παιχνιδιού» στο σύστημα του χρυσού κανόνα: μύθοι και πραγματικότητα	577
Εσωτερική ισορροπία στο σύστημα του χρυσού κανόνα	578
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: Η πολιτική οικονομία των συναλλαγματικών καθεστώτων: Οι αντιπαραθέσεις για το νομισματικό κανόνα των ΗΠΑ στη δεκαετία του 1890	579
Η εποχή του μεσοπολέμου, 1918-1939	580
Η πρόσκαιρη επιστροφή στο χρυσό	580
Ο κατακερματισμός της διεθνούς οικονομίας	581
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: Ο διεθνής κανόνας χρυσού και η Μεγάλη Ύφεση	582
Το σύστημα του Μπρέτον Γουντς και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο	583
Στόχοι και δομή του ΔΝΤ	583
Μετατρεψιμότητα και επέκταση των ιδιωτικών χρηματοοικονομικών ροών	584
Κερδοσκοπικές ροές κεφαλαίων και κρίσεις	585
Ανάλυση των επιλογών πολιτικής για την επίτευξη εσωτερικής και εξωτερικής ισορροπίας	586
Η διατήρηση της εσωτερικής ισορροπίας	586
Η διατήρηση της εξωτερικής ισορροπίας	588
Πολιτικές μεταστροφής και μεταβολής της δαπάνης	588
Το πρόβλημα εξωτερικής ισορροπίας των ΗΠΑ στο σύστημα του Μπρέτον Γουντς	590
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: Το τέλος του συστήματος του Μπρέτον Γουντς, ο παγκόσμιος πληθωρισμός και η μετάβαση στις κυμαινόμενες ισοτιμίες	591
Οι μηχανισμοί του εισαγόμενου πληθωρισμού	592
Συμπεράσματα	593
Τα επιχειρήματα υπέρ των κυμαινόμενων συναλλαγματικών ισοτιμιών	594
Αυτονομία της νομισματικής πολιτικής	594
Συμμετρία	595
Οι συναλλαγματικές ισοτιμίες ως αυτόματοι σταθεροποιητές	596
Συναλλαγματικές ισοτιμίες και εξωτερική ισορροπία	598
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: Τα πρώτα χρόνια των κυμαινόμενων συναλλαγματικών ισοτιμιών, 1973-1990	598

Μακροοικονομική αλληλεξάρτηση στις κυμαινόμενες ισοτιμίες	602
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: Μετασηματισμός και κρίση στην παγκόσμια οικονομία	603
ΠΛΑΙΣΙΟ: ΤΟ ΑΚΑΝΘΩΔΕΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΧΕΙΡΑΓΩΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΙΣΟΤΙΜΙΑΣ	609
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: Οι κίνδυνοι του αποπληθωρισμού	611
Τι μάθαμε από τις μετά το 1973 εξελίξεις;	613
Αυτονομία της νομισματικής πολιτικής	613
Συμμετρία	614
Η συναλλαγματική ισοτιμία ως αυτόματος σταθεροποιητής	615
Εξωτερική ισορροπία	615
Το πρόβλημα συντονισμού των πολιτικών	616
Μπορούν να είναι οι σταθερές συναλλαγματικές ισοτιμίες μια επιλογή για τις περισσότερες χώρες;	616
Αποτυχίες του διεθνούς συντονισμού των οικονομικών πολιτικών	617
Περίληψη	619
20 Χρηματοπιστωτική ολοκλήρωση: Ευκαιρίες και κρίση	625
Η διεθνής κεφαλαιαγορά και τα κέρδη από το διεθνές εμπόριο	626
Τρεις κατηγορίες κερδών από το διεθνές εμπόριο	626
Αποστροφή κινδύνου	628
Η διαφοροποίηση του χαρτοφυλακίου ως κίνητρο για το διεθνές εμπόριο περιουσιακών στοιχείων	628
Η ποικιλία διεθνών περιουσιακών στοιχείων: χρέος έναντι μετοχών	629
Διεθνής τραπεζική και διεθνής κεφαλαιαγορά	630
Η δομή της διεθνούς κεφαλαιαγοράς	630
Εξωχώρια τραπεζική δραστηριότητα και εξωχώριες ανταλλαγές νομισμάτων	631
Το σκιώδες τραπεζικό σύστημα	632
Τραπεζική δραστηριότητα και χρηματοπιστωτική αστάθεια	633
Το πρόβλημα της χρεοκοπίας των τραπεζών	633
Θωράκιση του τραπεζικού συστήματος απέναντι στη χρηματοπιστωτική αστάθεια	635
Ο ηθικός κίνδυνος και το πρόβλημα των «πολύ μεγάλων για να πτωχεύσουν»	638
ΠΛΑΙΣΙΟ: Η ΑΠΛΗ ΑΛΓΕΒΡΑ ΤΟΥ ΗΘΙΚΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	639
Προκλήσεις για τη ρύθμιση της διεθνούς τραπεζικής δραστηριότητας	640
Το χρηματοπιστωτικό τρίλημμα	640
Διεθνής συνεργασία των ρυθμιστικών αρχών μετά το 2007	642
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: Η παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση της περιόδου 2007-2009	643
ΠΛΑΙΣΙΟ: ΑΣΤΑΘΕΙΑ ΤΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΩΝ ΙΣΟΤΙΜΙΩΝ ΚΑΙ ΑΝΟΙΚΤΕΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΩΝ	646
Διεθνείς πρωτοβουλίες για τη ρύθμιση της χρηματοπιστωτικής αγοράς μετά την παγκόσμια κρίση	648
Πόσο καλά έχουν κατανείμει τα κεφάλαια και τον κίνδυνο οι διεθνείς κεφαλαιαγορές;	650
Η έκταση της διεθνούς διαφοροποίησης χαρτοφυλακίου	650
Η έκταση του διαχρονικού εμπορίου	651
Αποτελεσματικότητα του αρμπιτράζ σε διεθνή περιουσιακά στοιχεία	652
Η αποτελεσματικότητα της αγοράς συναλλάγματος	654
Περίληψη	657
21 Οι άριστες νομισματικές περιοχές και το ευρώ	663
Πώς δημιουργήθηκε το ευρωπαϊκό κοινό νόμισμα	665
Τι οδήγησε στην ευρωπαϊκή νομισματική συνεργασία;	665
ΠΛΑΙΣΙΟ: ΤΟ BREXIT	666
Το ευρωπαϊκό νομισματικό σύστημα, 1979-1998	669
Η γερμανική νομισματική κυριαρχία και η θεωρία αξιοπιστίας του ΕΝΣ	670
Τα κίνητρα για την οικονομική ολοκλήρωση	672
Ευρωπαϊκή Οικονομική και Νομισματική Ένωση	672
Το ευρώ και η οικονομική πολιτική στην Ευρωζώνη	673
Τα κριτήρια σύγκλισης του Μάαστριχτ και το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης	673
Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και το Ευρωσύστημα	674

ΔΕΙΓΜΑ ΠΡΙΝ ΤΙΣ ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ

20 / ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Ο αναθεωρημένος μηχανισμός συναλλαγματικών ισοτιμιών	675
Η θεωρία των άριστων νομισματικών περιοχών	675
Οικονομική ολοκλήρωση και τα οφέλη μιας περιοχής σταθερών συναλλαγματικών ισοτιμιών: η καμπύλη GG	676
Οικονομική ολοκλήρωση και το κόστος της περιοχής σταθερών συναλλαγματικών ισοτιμιών: η καμπύλη LL	677
Η απόφαση ένταξης σε μια νομισματική περιοχή: συνδυάζοντας τις καμπύλες GG και LL	680
Τι είναι η άριστη νομισματική περιοχή;	681
Μερικές ακόμη ενδιαφέρουσες σκέψεις	681
ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: <i>Είναι η Ευρώπη μια άριστη νομισματική περιοχή;</i>	683
Η κρίση του ευρώ και το μέλλον της ΟΝΕ	686
Οι απαρχές της κρίσης	686
Αυτοεκπληρούμενη αθέτηση πληρωμών και «θηλιά θανάτου»	691
Γενίκευση της κρίσης και πολιτικές αντιδράσεις	693
Το Πρόγραμμα Επαναγοράς Ομολόγων της ΕΚΤ	694
Η αντίδραση στην πανδημία COVID-19	695
Το μέλλον της ΟΝΕ	695
Περίληψη	696
22 Αναπτυσσόμενες χώρες: Οικονομική μεγέθυνση, κρίση και μεταρρύθμιση	703
Εισόδημα, πλούτος και μεγέθυνση της διεθνούς οικονομίας	704
Το χάσμα μεταξύ πλούσιων και φτωχών χωρών	704
Έχουν μειωθεί οι διεθνείς εισοδηματικές διαφορές με την πάροδο του χρόνου;	705
Η σημασία των αναπτυσσόμενων χωρών για την παγκόσμια μεγέθυνση	707
Δομικά χαρακτηριστικά των αναπτυσσόμενων χωρών	708
ΠΛΑΙΣΙΟ: <i>Ο ΥΠΕΡ-ΚΥΚΛΟΣ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ</i>	709
Δανεισμός και χρέος των αναπτυσσόμενων χωρών	713
Τα οικονομικά της εισροής κεφαλαίων στις αναπτυσσόμενες χώρες	713
Το πρόβλημα της αθέτησης πληρωμής χρέους	714
Εναλλακτικές μορφές εισροής κεφαλαίων	716
Το πρόβλημα του «προπατορικού αμαρτήματος»	718
Η κρίση χρέους της δεκαετίας του 1980	719
Μεταρρυθμίσεις, εισροή κεφαλαίων και η επιστροφή της κρίσης	720
Ανατολική Ασία: Επιτυχία και κρίση	724
Το οικονομικό θαύμα της Ανατολικής Ασίας	724
ΠΛΑΙΣΙΟ: <i>ΓΙΑΤΙ ΟΙ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΕΣ ΧΩΡΕΣ ΕΧΟΥΝ ΣΥΣΣΩΡΕΥΣΕΙ ΤΟΣΟ ΥΨΗΛΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ;</i>	725
Τα αδύνατα σημεία της Ασίας	727
ΠΛΑΙΣΙΟ: <i>ΤΙ ΕΚΑΝΕ ΣΩΣΤΑ Η ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΣΙΑ;</i>	728
Η χρηματοπιστωτική κρίση της Ασίας	728
Μαθήματα από τις κρίσεις των αναπτυσσόμενων χωρών	730
Η μεταρρύθμιση της αρχιτεκτονικής του διεθνούς χρηματοπιστωτικού συστήματος	731
Κινητικότητα κεφαλαίου και το τρίλημμα του καθεστώτος συναλλαγματικής ισοτιμίας	732
Μέτρα «προφύλαξης»	734
ΠΛΑΙΣΙΟ: <i>ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ ΚΑΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΚΥΚΛΟΙ</i>	735
Η αντιμετώπιση των κρίσεων	737
Κατανοώντας τις παγκόσμιες ροές κεφαλαίων και την παγκόσμια διανομή εισοδήματος: Είναι η γεωγραφία πεπρωμένο;	738
ΠΛΑΙΣΙΟ: <i>ΠΑΡΑΔΟΞΑ ΤΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ</i>	739
Περίληψη	743
Μαθηματικά προσαρτήματα	749
Προσάρτημα στο κεφάλαιο 5: Το υπόδειγμα των αναλογιών των συντελεστών παραγωγής	749
Τιμές συντελεστών και κόστος	749
Τιμές αγαθών και τιμές συντελεστών παραγωγής	751

Διαθέσιμες ποσότητες συντελεστών και παραγόμενο προϊόν	752
Προσάρτημα στο κεφάλαιο 6: Η συναλλασσόμενη παγκόσμια οικονομία	753
Προσφορά, ζήτηση και ισορροπία	753
Προσφορά, ζήτηση και ευστάθεια της ισορροπίας	755
Επιδράσεις των μεταβολών προσφοράς και ζήτησης	757
Οικονομική μεγέθυνση	757
Μεταβίβαση εισοδήματος	758
Ένας δασμός	759
Προσάρτημα στο κεφάλαιο 8: Το υπόδειγμα του μονοπωλιακού ανταγωνισμού	761
Προσάρτημα στο κεφάλαιο 20: Αποστροφή κινδύνου και διεθνής διαφοροποίηση χαρτοφυλακίου	763
Πώς καταλήγουμε αναλυτικά στο άριστο χαρτοφυλάκιο	763
Πώς καταλήγουμε διαγραμματικά στο άριστο χαρτοφυλάκιο	764
Οι επιδράσεις των μεταβαλλόμενων ποσοστών απόδοσης	766
Ροές εξωτερικού εμπορίου με τις ΗΠΑ (σε αμερικανικά δολάρια 2018)	770
Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν κατά κεφαλήν (σε αμερικανικά δολάρια 2019)	772